

Innherred samkommune

10 år 1. februar 2014

Jubileumsskrift ved markering 12. juni 2014

-Innherred samkommune er et faktum

Trønder-Avisa 30.01.2004

Innhold:

1. INNHERRER SAMKOMMUNE 10 ÅR.....	3
2. FORANLEDNINGEN FOR SAMARBEIDET	4
3. FORSKJELLIGE KOMMUNER	5
4. INITIATIV TIL SAMARBEIDET	7
5. FORARBEIDET	7
6. SAMKOMMUNEMODELLEN	10
7. VISJON OG MÅL FOR SAMKOMMUNEN	12
8. SKJÆR I SJØEN.....	13
9. FRA RIVALISERING TIL SAMARBEID	14
10. HVA ER EN SAMKOMMUNE?	15
11. STYRE, STYRINGSDOKUMENTER OG LEDELSE.....	16
12. AKTIVITETEN I SAMKOMMUNEN.....	19
13. HVA SAMKOMMUNEN HAR BIDRATT TIL	24
14. MÅLOPPNÅELSE	26

1. Innherred samkommune 10 år

Innherred samkommune ble etablert 1. februar 2004, og rundet dermed 10 år samme dato i 2014. 10-årsjubileet blir markert i tilknytning til samkommunestyrets møte 12. juni 2014.

Med etableringen av Innherred samkommune i 2004 ble forpliktene samarbeid mellom Levanger og Verdal valgt som en strategi for å håndtere noen av kommunenes store utfordringer.

Jubileet er en fin anledning for et tilbakeblikk på det som har skjedd fra kommunene først innså at et mer forpliktende samarbeid var nødvendig, og fram til i dag.

I tiden som kommer må alle kommuner som følge av regjeringens varslede kommunereform vurdere framtidig kommunestruktur. Det gjelder også for Verdal og Levanger. Hva som vil skje med oppgavene som i dag ligger i samkommunen avhenger av hva konklusjonene på disse vurderingene blir. Det er imidlertid klart at de arbeidsoppgavene som er i samkommunen i dag også skal utføres i framtida, selv om organiseringen vil bli annerledes.

Kommunenes utfordringer endrer seg kontinuerlig, i en retning hvor kommunal oppgaveløsning blir stadig mer krevende. Våre kommuner har over tid, blant annet gjennom samkommunen, utviklet mye kunnskap om å håndtere utfordringer og opparbeidet betydelig endringskompetanse. Det er viktig at vi er bevisste denne kunnskapen, og tar den med i den videre utviklingen av kommunene!

2. Foranledningen for samarbeidet

Som følge av store økonomiske problemer, var både Levanger kommune og Verdal kommune rundt årtusenskiftet inne i omfattende omstillingsprosesser med betydelig nedbemanning i sine organisasjoner. Levanger hadde ved utgangen av 1999 et akkumulert underskudd på nesten 50 mill. kroner, mens Verdals akkumulerte underskudd året etter var på cirka 25 mill. kroner. Underskuddene måtte nedbetales de påfølgende årene. Begge kommunene var på Robek-lista, som innebar at kommunene måtte ha statlig godkjenning for å kunne foreta gyldige vedtak om låneopptak eller inngå langsiktige leieavtaler.

Særlig i Verdal var det samtidig behov for omstilling i lokalsamfunnet. Lavkonjunktur preget hjørnestensbedriften Aker Verdal, og 350 ansatte hadde mistet jobben. Store utfordringer knyttet til rus og kriminalitet, utbredt bruk av økonomisk sosialhjelp og en barnevernstjeneste som var presset, indikerte store problemer blant barn og unge. Som følge av situasjonen hadde Verdal et negativt omdømme, godt hjulpet av stadige oppslag i den regionale pressen.

Frosta kommune hadde en aktiv rolle i arbeidet med å planlegge samarbeidsformer helt fra starten og fram til desember 2003. Frosta kommune hadde ikke de samme økonomiske utfordringene som de andre to kommunene. Men kommunen ønsket å knytte seg til veksten langs E6 fra Trondheim til Steinkjer, for slik å legge til rette for utvikling i kommunen.

Samtidig begynte ulike fagmiljø i alle de tre kommunene å bli marginale, og det ble vurdert at mer mobilitet stilte krav til regionale tanker. Kommunene sto overfor økte krav til kvalitet og kompetanse fra innbyggere med kunnskap og rettigheter. Den demografiske utviklingen ga i tillegg utfordringer i form av flere trengende og færre hender.

Mange oppgaver krevde et større befolkningsgrunnlag, og det var mer funksjonelt å se dem i en større sammenheng. Samtidig hadde Levanger og Verdal et felles arbeidsmarked, med utstrakt pendling mellom kommunene.

Behovet for omstillinger ble også forsterket av statlige innstramminger i kommunenes økonomiske rammevilkår. Dette førte til økt fokus og press på kommunene i forhold til kommunesammenslåing og interkommunalt samarbeid. KRD og daværende kommunalminister Erna Solberg var positiv til det omfattende samarbeidet kommunene la opp til på Innherred.

Alle de tre kommunene (heretter kalt FLV-kommunene) var på dette tidspunktet i ulik grad og i ulike sammenhenger involvert i forskjellige typer interkommunalt samarbeid, som «regionsamarbeidet Frostating». Men det var lite formelt og forpliktende samarbeid mellom de tre FLV-kommunene alene.

3. Forskjellige kommuner

Det var to forholdsvis store og én liten kommune som i starten søkte å finne en modell for samarbeid. Ved etableringen av samkommunen i 2004 hadde kommunene Levanger og Verdal henholdsvis 17.875 og 13.827 innbyggere. Frosta kommune var langt mindre med sine 2.454 innbyggere. (Befolkningstall pr. 01.01.2004)

Arealmessig er også kommunene Levanger og Verdal med sine 646km² og 1548 km² langt større enn Frosta på 75 km².

Byene Levanger og Verdal med sine kommunesentre har en avstand på 12 km, mens det fra Levanger til Frosta er i overkant av 40 km. Med hensyn til avstand hadde Frosta en ulempe i forhold til de to store kommunene.

Kommunene har også ulike identiteter. Levanger er handelsbyen med markedstradisjoner siden middelalderen, sykehus og høgskole, borgerskap og academia. Levanger bykommune ble fra 1962 slått sammen med Skogn, Frol og Åsen herredskommuner, og kommunen fikk dermed store landbruksområder.

Verdal er nærings-, industri- og landbrukskommunen med sterk identitet knyttet til Stiklestad og en historisk kommunegrense.

Levanger og Verdal har over tid hatt et felles arbeidsmarked med til dels betydelig dagpendling mellom kommunene.

Landbrukskommunen Frosta er også en fritidskommune, med store hytteområder og mye utfart fra Trondheim. Frosta har med sin grønnsaksdyrking historisk vært omtalt som «Trondheims kjøkkenhage» og har tradisjonelt orientert seg sørover.

Innherred som region i den sammenhengen vi har definert den, grenser til Stjørdal kommune i sør og Inderøy og Steinkjer kommuner i nord. I øst grenser regionen til Åre kommune i Jämtland. Fra grensa mellom Levanger og Stjørdal er det ca. 50 km til Trondheim. Regionen kjennetegnes av korte reiseavstander.

4. Initiativ til samarbeidet

Det var Frosta kommune ved rådmann Arnt-Ivar Kverndal som i 2001 tok initiativ til samarbeidet. Etter initiativet fra Kverndal ble det i juni 2001 gjennomført et arbeidsseminar med de administrative ledergruppene i de tre kommunene. Prosessleder i dette seminaret var Oddbjørn Vassli fra konsulentselskapet KPMG.

5. Forarbeidet

I etterkant av dette seminaret utarbeidet KPMG, som også var involvert i de forutgående omstillings- og nedbemanningsprosessene i Levanger og Verdal, en forstudie: "Muligheter i utvikling av et tettere interkommunalt samarbeid mellom Frosta, Levanger og Verdal kommuner (FLV)", datert 31.08.01.

I forstudiet ble muligheten for å videreutvikle samarbeidet mellom de tre kommunene utredet. Det ble sett på aktuelle organisasjons- og samarbeidsmodeller, anslått potensialet i foreslåtte samarbeidsområder i forhold til langsiktige mål for samarbeidet og beskrevet fordeler og ulemper ved en samarbeidsstrategi kontra en sammenslåingsstrategi. Gjennom forstudien ble det identifisert ca 65 mulige samarbeidsområder. Forstudien ble behandlet av kommunestyrene vinteren 2001/2002.

FLV-regionens geografiske arrondering la til rette for et tettere samarbeid mellom kommunene rundt samfunnsbygging og offentlig tjenesteyting. Et regionalt samarbeid ble vurdert å styrke kompetansen og redusere ressursbruken innenfor administrasjon og styring.

Regionen ble vurdert å kunne realisere ytterligere stordriftsfordeler innenfor en rekke områder. Det ble i forstudien indikert at det burde være mulig å hente ut 15 mill. kroner i stordriftsfordeler om kommunene hadde vært en i stedet for tre. Ambisjonen var å prøve å ta ut en slik effekt uten sammenslåing, som i henhold til vedtak i kommunestyrene i november 2001 og januar 2002, ble vurdert som uaktuelt.

Som følge av den manglende tradisjonen for samarbeid og at FLV-kommunene hver for seg var inne i omfattende omstillingsprosesser, ble det foreslått en forsiktig start. Det ble gjennomført to felles formannskapsmøter og fellesmøte mellom FLV-kommunene, nøkkelbedrifter og kompetansemiljøer om plattform for et langsiktig regionalt utviklingsprogram.

I november 2001 ble det i felles formannskapsmøte for de tre kommunene opprettet en prosjektorganisasjon. De første vedtatte samarbeidsområder var rus, barneverntjeneste og IKT.

Det ble fra starten lagt strategier for å sikre vellykket etablering av samkommunen. Disse handlet om å

- etablere felles IT-verktøy og rive murer
- involvere fagforeningene i alt utviklingsarbeid
- være tydelig på utviklingsretning
- holde tempo
- etablere en felles strategisk ledelse for kommunene
- samkjøre alt av regelverk og reglement, samt harmonisere lønn
- ta ut stordriftsfordeler
- etablere arenaer for samhandling, også 3 parts-samarbeid

Det ble valgt 6 programområder for samarbeidet

- Overordnet styring og ledelse
- Støttefunksjoner/egenadministrasjon
- Samfunnsutvikling
- Tjenesteproduksjon
- Kompetanse og økonomi

Følgende prinsipper ble lagt til grunn for arbeidet

- Skrittvis og balansert tilnærming
- Løsningsfokusering
- Resultatorientering og medvirkning
- Erfaringsbasert-/kunnskapsbasert innsats
- Samhandlende og lærende organisasjoner
- Forankring i toppledelsen

I felles formannskapsmøte for FLV i september 2002 ble det innstilt på utredning av et felles politisk organ til styring av aktuelle fellesområder og fellesoppgaver, og at det skulle søkes om forsøk med demokratisk styring av utvalgte oppgaver og innføring av styringsmodell etter prinsipper om samkommune.

I denne prosessen hadde kommunene god hjelp av konsulentene Jørund Nilsen i Econ og Geir Vinsand i Agenda. Disse konsulentene etablerte for øvrig senere konsultentselskapet NIVI analyse og har blitt landets ledende konsulentmiljø innenfor interkommunalt samarbeid.

Intern prosjektleder i 2002 var Sylvi Hopland som senere ble rådmann i Frosta. Fra 2003 og til etter etablering av Innherred samkommune, hadde John Ragnar Sæther rollen som prosjektleder.

6. Samkommunemodellen

Samkommunemodellen ble presentert høsten 2002 som et alternativ til interkommunale selskaper (IKS) og vertskommuneløsninger.

Samkommunetanken kom som følge av at tradisjonelt interkommunalt samarbeid hadde store svakheter, og fordi sammenslåing var et ikke-tema.

Et viktig argument for samkommunemodellen var at den hadde et forpliktende og vedtaksdyktig politisk organ med egne oppgaver og beslutningsmyndighet. I tillegg var det også effektivitetsmessige ulemper med alternativene.

Ideen til samkommunemodellen kom fra Finland. Men det er vesentlige forskjeller på norsk og finsk samkommune. Den norske samkommunemodellen dekker flere sektorer som ses i sammenheng. I følge Prop. 49 L (2011–2012) *Endringar i kommunelova m.m. (samkommune mv.)* omhandler finsk samkommune kun én sektor. En kommune kan delta i flere samkommuner, men samkommunesamarbeid innenfor ulike sektorer fungerer relativt uavhengig av hverandre.

I skriv av 14.10.02 til Kommunal- og regionaldepartementet søkte kommunene om å få utrede forsøk med samkommune og nye oppgaver i Frosta, Levanger og Verdal kommuner.

I løpet av året ble det gjennomført en rekke utredninger om mulige samarbeidsområder og organiseringen av disse. Alt arbeid skjedde i partssammensatte utvalg.

I august og september 2003 vedtok kommunestyrene etablering av et forsøk som innebar sterkt forpliktende interkommunalt samarbeid og som skulle være en drivkraft for regionens utvikling: Innherred samkommune.

Kostnadsramme for prosjektet var på 4,8 mill kroner fordelt over perioden 2002-2004. I tillegg til kommunenes egenandel ble det søkt og innvilget finansiering fra Kommunal- og regionaldepartementet, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og KS.

Samkommunen ble etablert som et felles prosjekt etter forsøksloven for kommunene Levanger og Verdal den 1. februar 2004. Inntil samkommune i 2012 ble innarbeidet som samarbeidsform i kommuneloven, ble Innherred samkommune drevet som forsøksprosjekt.

Trønder-Avisa 14. oktober 2002

7. Visjon og mål for samkommunen

Det ble i kommunestyrenes møter høsten 2003 også vedtatt felles visjon og hovedmål for samkommunen.

Samkommunens visjon: **Livskvalitet og vekst**

Mål for samkommunen er definert i samarbeidsavtalen. Målene har med små justeringer vært de samme siden oppstarten.

Innherred samkommune skal bidra til

- Utvikling av lokaldemokratiet gjennom helhetlig politisk styring av interkommunalt samarbeid
- Bedre tjenester innenfor stramme økonomiske rammer
- Effektiv offentlig ressursbruk og reduserte driftsutgifter på sikt
- Samarbeid på fagområder/tjenesteområder for å støtte oppgaver som fortsatt skal ligge i morkommunen
- Et positivt og utviklingsorientert bilde av regionen – omdømmebygging
- Økt beredskap for å møte nye utfordringer
- Sterke fagmiljø
- Regional- og nasjonal utviklingskraft

Det opprinnelige målet om lovfesting av samkommune som modell for interkommunalt samarbeid utgikk, da dette målet ble nådd i 2012.

8. Skjær i sjøen

Det var kommunestyrevalg høsten 2003. Både i nominasjonsarbeidet og i valgkampen ble samkommune et sentralt tema i Frosta, mens det ikke var nevneverdig debatt om prosjektet i Levanger og Verdal.

Det nyvalgte kommunestyret på Frosta vedtok i møte 16. desember 2003 at kommunen skulle trekke seg fra samarbeidet. Begrunnelsen var at prosjektet tok en dreining som Frosta kommune mente fravek intensjonen i prosjektets mål og forskrift. Kommunen hadde en opplevelse av å være «minst i klassen» og mente å ha problemer med å bli hørt.

Frosta mente også at valgte modell medførte at samkommunen ville bli hovedkommunen og premissleverandør for primærkommunene, både på politisk og administrativt nivå. Frosta mente de som «lillebror» ville bli så sterkt svekket både politisk og administrativt, at det ville nærme seg kommunesammenslåing, hvilket de slett ikke ønsket. De to andre kommunene var mer avslappet i forhold til dette og så på samkommunen mer som et alternativ til sammenslåing.

Før etableringen av Innherred samkommune i 2004 ble det laget en pin. Da Frosta trakk seg fra samarbeidet, måtte denne endres til dagens utgave.

9. Fra rivalisering til samarbeid

Forholdet mellom de to relativt jevnstore nabokommunene Levanger og Verdal var tidligere preget av rivalisering og lite samarbeid.

I «*Evaluering av Innherred samkommune*» (sluttevaluering) utarbeidet av Trøndelag Forskning og Utvikling AS i 2007, konkluderes det med at samkommuneforsøket samlet sett må betraktes som en suksess fordi det har bidratt til at forholdet mellom to relativt jevnstore nabokommuner som tidligere var preget av rivalisering og lite samarbeid, på kort tid har fått til et omfattende samarbeid og betydelige effektiviseringsgevinster i form av bedre tjenester eller besparelser innen en rekke områder.

Innherred samkommune er et faktum. Det aller første møtet.

Trønder-Avisa, 30.01.2004.

10. Hva er en samkommune?

Organisering av kommunale oppgaver gjennom samkommunen har vært et alternativ til sammenslutning og annen organisering av samarbeid (verts kommune og interkommunale selskap). I dette ligger det at samkommunen er mer formalisert og forpliktende enn tradisjonelt interkommunalt samarbeid. Den kan tilpasses reformbehov kommunene opplever knyttet til kommuneoverskridende oppgaveløsning, og bidra til oversiktlig organisering av kommunesamarbeid.

ECON-rapport nr. 2004-121 "Hva er – og hvordan utvikle en samkommune?" utarbeidet for KS, beskriver hva en samkommune er.

Her fremgår det at samkommunen kjennetegnes ved at den

- har et geografisk nedslagsfelt som dekker minst to kommuner
- har et politisk styringsorgan valgt av og blant kommunestyrene
- har ansvar for flere oppgaver
- har beslutningsmyndighet over egne oppgaver
- har selvstendig økonomi og er indirekte finansiert
- er en egen juridisk enhet med ubegrenset deltakeransvar
- har egen administrasjon og fagavdelinger
- har selvstendig økonomi og er indirekte finansiert

Fram til 2009 var Innherred samkommune den eneste samkommunen i Norge. Da kom samkommune nr. 2, Midtre-Namdalen samkommune, etablert av kommunene Fosnes, Namdalseid, Namsos og Overhalla.

11. Styre, styringsdokumenter og ledelse

Samkommunen styres av samkommunestyret med 18 medlemmer, 9 fra hver deltakerkommune. Medlemmene er forholdstalls-valgt fra hver kommune, og er i hovedsak de samme som i formannskapene i hver deltakerkommune.

Ordførerfunksjonen i samkommunen går på skift mellom ordførerne i deltakerkommunene. I perioden 2004-2007 hadde de vervet for 2 år om gangen. I perioden 2008-2011 ble det ettårs turnuser, før det på nytt ble 2-års turnus fra 2012.

Funksjonen som administrasjonssjef har på samme måte alternert mellom rådmannen i Levanger og rådmannen i Verdal, men da slik at samme kommune ikke har både ordfører og administrasjonssjef samtidig. Vervet som hovedtillitsvalgt følger administrasjonssjefen.

Politisk og administrativ ledelse i Innherred samkommune

Periode	Ordfører	Vara-ordfører	Adm.sjef	Tillitsvalgt
02.04-09.05	G. J. Kristoffersen	O. Thraning	O. Stene (til 22.11.05)	B. Lyngen
09.05-12.05	B. Iversen		B. Iversen	R. Holmvik (fra 11.05)
01.06-10.07	O. Thraning			
10.07-12.07	R. Svarva	R. Svarva	O. Stene	B. Lyngen
01.08-12.08	B. Iversen	B. Iversen	R. Holmvik	L. Heggdal
01.09-12.09	R. Svarva	R. Svarva	O. Stene	T. R. Olsen
01.10-12.10	B. versen	B. Iversen	J. Grimstad	L. Heggdal
01.11-12.11	R. Svarva	R. Svarva	O.Stene	T. R. Olsen
01.12-12.12	B. Iversen	R. Svarva	O.Stene	T. R. Olsen
01.13-12.13				
01.14-12.14	R. Svarva	B. Iversen	J. Grimstad	L. Heggdal

Ordfører Bjørn Iversen

Ordfører Robert Svarva

Samkommunens styringsdokumenter

- Forskrift om godkjenning av vedtekter om forsøk med interkommunalt samarbeid mellom Levanger og Verdal kommuner (fram til lovfesting i 2012)
- Grunnavtale, etter hvert erstattet av samarbeidsavtale for Innherred samkommune
- Delegasjonsreglement for Innherred samkommune
- Administrativ delegasjon til samkommunelederne
- Økonomiplan/budsjett for Innherred samkommune
- Kommuneplanens samfunnsdel (fra 2008)
- Kommuneplanens arealdel (fra 2011)

Samkommunens møteklubbe

Samkommunens møteklubbe ble laget av Kåre H. Almåsbygg i 2004. I brev fra Almåsbygg til ordførerne i samkommunen beskrives materialvalget for klubba: Or, hegg og gullregn, og symbolikken bak materialvalget. Almåsbygg beskriver or som typisk for Verdal og hegg som en felles tresort for kommunene. Han sier videre at måten heggen blomstrer, og at den fremtrer som lys og fin, kanskje litt optimistisk, er et viktig symbol om videre blomstring i samkommunen. Gullregn er med som en forlengelse av symbolikken bak tidligere møteklubber Almåsbygg har laget for Levanger kommune; Håp om at den påvirker kommuneøkonomien i riktig retning.

Almåsbygg avslutter sitt brev med: Jeg håper klubba av or, hegg og gullregn holder stand, og at den kan virke til positiv utvikling for begge kommuner og vårt felles område på Innherred.

12. Aktiviteten i samkommunen

Saker behandlet i samkommunestyret i 10-årsperioden

Innherred samkommunestyre har behandlet til sammen 467 saker i 10-årsperioden. Disse fordeler seg som vist i oversikten under.

Periode	Saker
01.02-31.12.2004	60
01.01-31.12.2005	45
01.01-31.12.2006	47
01.01-31.12.2007	29
01.01-31.12.2008	53
01.01-31.12.2009	45
01.01-31.12.2010	57
01.01-31.12.2011	37
01.01-31.12.2012	47
01.01-31.12.2013	41
01.01-01.02.2014	6
Totalt	467

Blant samkommunestyrets vedtak finner vi følgende saker:

2004: Kommunikasjonsstrategi for Innherred samkommune.
Anbefaling av felles næringssselskap i Innherred samkommune, og at Verdal Vekst AS skulle skifte navn til Innherred Vekst AS.
Etablering av legevakt for Levanger og Verdal i regi av Innherred samkommune. (forløper til Innherred Interkommunale Legevakt).

2008: Innherred samkommune inngår partnerskapsavtale med Høgskolen i Nord-Trøndelag.

2010: Inngåelse av avtale om salg av brann- og redningstjeneste mm til Frosta kommune. Søknad om medlemskap i Trøndelags Europakontor i Brussel fra 2013.

2013: Inngåelse av partnerskapsavtale med University College London/The Marmot Review Team i forbindelse med kommunenes felles arbeid med folkehelsestrategi og Kommuneplanens samfunnsdel.

Endring i samkommuneenheter i 10-årsperioden

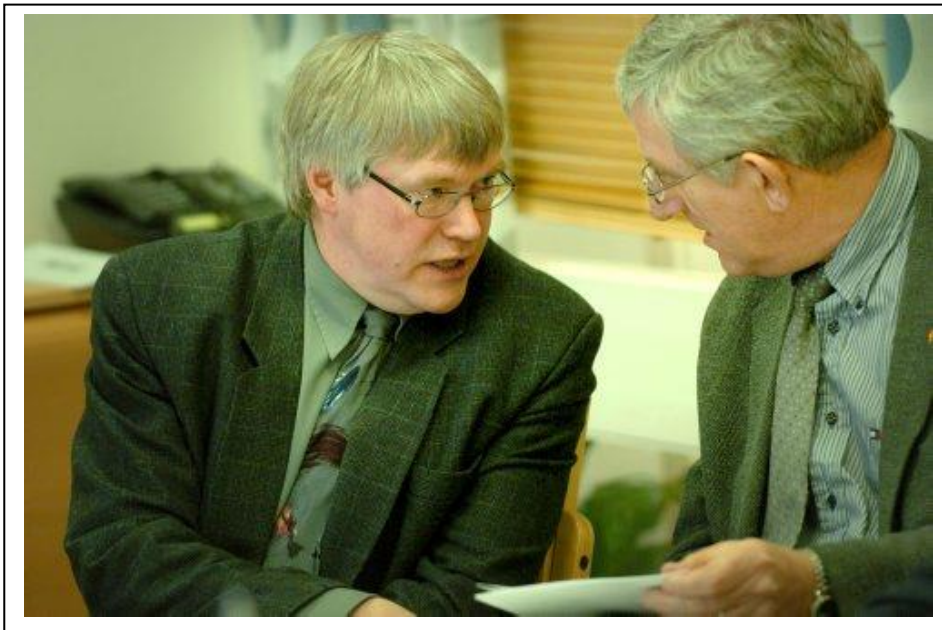
Det har i perioden vært bevegelse i samkommuneenhetene ved at enheter er lagt inn i og ført tilbake fra samkommunen.

Lagt inn fra 01.02.04	<ul style="list-style-type: none">• Økonomi• IKT• Lønn og personal• Kemner• Landbruk• Oppmåling og plan- og byggesak
Lagt inn fra 01.04.04	<ul style="list-style-type: none">• Helse og rehabilitering• Barnevern• Barn og familie
Lagt inn fra 15.08.05	<ul style="list-style-type: none">• Dokumentsenter• Servicekontor
Tilbakeført fra 01.10.06	<ul style="list-style-type: none">• Helse og rehabilitering• Barnevern• Barn og familie
Lagt inn fra 01.07.10	<ul style="list-style-type: none">• Brann og redning

En egen utviklingsstab som skulle serve begge kommuner ble opprettet direkte under administrasjonssjefen fra 01.01.11

Aktiviteten i samkommunen har i perioden utgjort en økonomisk andel på 5-6 % av kommunenes samlede aktivitet. Finansiering skjer i henhold til samarbeidsavtalen, med en andel fra hver av deltakerkommunene, hovedsakelig beregnet ut fra innbyggertallet.

Fram til 2010 var det ingen ansatte i Innherred samkommune, alle var ansatt i deltakerkommunene Levanger eller Verdal. Fra 2010 ble dette endret, slik at de som jobbet i samkommunen fikk arbeidsavtaler med Innherred samkommune. Det ble gitt anledning til å reservere seg, men alle aksepterte ny arbeidsgiver.

Innherred samkommune er et faktum. Rådmannssamtale.

Trønder-Avisa, 30.01.2004.

Lokalisering av enheter

En av suksessfaktorene for samkommunen har vært samlokaliseringen av enhetene, og en noenlunde jevn geografisk fordeling av disse mellom kommunene.

Lokalisering	Årsverk 31.12.13
<i>Levanger</i>	
• IKT-enheten	9,0
• Kemner	7,7
• Organisasjonsenheten (lønn og personal)	9,4
• Dokumentsenteret	11,7
<i>Verdal</i>	
• Økonomienheten	15,6
• Plan/byggesak/oppmåling og miljø	21,4
• Landbruk/naturforvaltning	7,0
<i>Begge kommunene</i>	
• Servicekontoret	13,8
• Brann og redning (eks deltid)	17,0
• Administrasjonssjef og utviklingsstab	7,1
Sum årsverk	119,7

Det var kort tid mellom endelige vedtak om samarbeid og oppstart. Det ble derfor til at beslutningen om lokalisering av de ulike enheter ble tatt som en «sjefsavgjørelse» på rådmannsnivå uten involvering av ansatte. Det var ikke alle som var like bekvemme med dette, men folk var lojale og etablerte de nye enhetene på rekordtid. Både ved avgjørelsen om lokalisering og senere utvelgelse av felles ledere ble det lagt vekt på en balanse mellom arbeidsplasser i begge rådhus og at det skulle være ledere fra begge kommunene.

Organisering av samkommunen i 2014

13. Hva samkommunen har bidratt til

Ulike evalueringsrapporter sier noe om hvorvidt ISK har bidratt til måloppnåelse. Det vises til «*Innherred samkommune, 1. milepælsevaluering av forsøket*», utarbeidet av Nord-Trøndelagsforskning i 2004, «*Midtveisevaluering ISK*» utarbeidet av Trøndelag Forskning og Utvikling AS i 2006, «*Evaluering av Innherred samkommune*» (sluttevaluering) utarbeidet av Trøndelag Forskning og Utvikling AS i 2007 og «*Kommunesamarbeidet mellom Levanger og Verdal fra 2010, Alternativer og konsekvenser. Notat fra forstudien*» (ISK 3) utarbeidet i 2008.

I evalueringsrapportene beskrives en rekke fordeler med samkommunemodellen. Disse handler om stordriftsfordeler, styringsstruktur, omfattende samarbeid med et samlet styringsgrep, delegerte oppgaver, likeverdighet i samarbeidet, at virksomhetene blir i kommunen, at modellen gir offentlighet og innsyn, at den gir kommunene regional tyngde og merkenavnet Innherred samkommune.

Men det er også beskrevet utfordringer med samkommunen knyttet til lang forsøksperiode, forholdet og oppgavefordelingen mellom deltakerkommuner og samkommunen, profil og informasjonsstrategi for samkommunen, og om samkommunen har vært et alternativ til eller forløper for kommunesammenslåing.

Det er videre interessant å se nærmere på hva annet samkommunen har bidratt til.

Felles løsninger gjennom samkommunen

Under beskrives noen av fellesløsningene som er valgt gjennom samkommunen. Fordeler med disse er økonomiske innsparinger, mer helhet i planleggingen, større fagmiljø, bedre kapasitet på fagområder, redusert sårbarhet i forhold til bemanning og løsninger, effektivisering av rutiner, prosesser og innsats og mer fokus på ledelse.

- 9 felles enheter og felles utviklingsstab under administrasjonssjefen
- Samlokalisering av enheter
- IKT-løsninger, økonomisystem, lønns- og personalsystem, arkiv, saksbehandlingsverktøy, kvalitetssystem m.v.
- Plan- og styringssystem
- Årshjul – digital planoversikt
- Kunnskapsgrunnlag (faktadata)
- Planstrategi
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Kommuneplanens arealdel
- Kommunedelplan næring, landbruk og naturforvaltning
- Felles planprogram i 2014 for åtte planer og samordnede planprosesser for disse.
- Økonomiplan/budsjett etter samme modell som kommunene Levanger og Verdal, og parallelle planprosesser
- Dialogseminar opp mot økonomiplanlegging
- Lederopplæring
- Kommunene har sammen deltatt i prosjekter i regi av departement, KS og hovedsammenslutningene, f.eks. «Kvalitetskommuneprogrammet» og «Saman om ein betre kommune»
- Utviklingsstab med kommuneadvokater, kommuneoverlege, folkehelsekoordinator, samhandlingskoordinator, rådgivere og SLT-koordinator (kriminalitetsforebyggende)

- Samarbeid og samhandling også på områder utenfor samkommunen, blant annet i like planprosesser og utviklingsoppgaver. Dette effektiviserer prosessene, avhjelper kapasitetsproblematikk og gir et fagmiljø.
- Reglementer og personalpolitiske planer, også lokale lønnsoppgjør, er i hovedsak samkjørt.

14. Måloppnåelse

Utvikling av lokaldemokratiet gjennom helhetlig politisk styring av interkommunalt samarbeid

Et ankepunkt mot samkommunen har vært at samkommunestyret representerer et indirekte demokrati, da det ikke er direkte valgt av innbyggerne. Samkommunestyret kan av noen oppfattes som nok et forvaltningsnivå.

Trøndelag Forskning og Utvikling AS (TFU) evaluerte forsøket Innherred samkommune i 2003 – 2007. TFU-rapporten fra 2007 konkluderer med at forsøket var en suksess blant annet fordi samkommunen gir god politisk kontroll, og er egnet til styring av et omfattende kommunalt samarbeid.

2013 var det første året med samkommune som fast organisasjonsform etter nye bestemmelser i kommuneloven fra 1.7.2012. Samkommunen hadde da vært organisert med hjemmel i forsøksloven i 9 år. Samkommuneforsøket i Innherred banet veg for lovendringen som ga mulighet for at kommunene kunne legge betydelig kommunal tjenesteproduksjon i interkommunalt samarbeid uten å miste den folkevalgte styringen og kontrollen.

I 2013 gikk samkommunen videre på 3-partssamarbeidet og etablert et partssammensatt utvalg hvor både ordfører, rådmenn og tillitsvalgte deltar på lik linje.

Som en del av regjeringens kommunereform vil samkommune som samarbeidsmodell etter alt å dømme bli avviklet i inneværende stortingsperiode. Hvilke alternativer for et eventuelt framtidig samarbeid de folkevalgte i deltakerkommunene ser for seg, er i skrivende stund uklart.

Bedre tjenester innenfor stramme økonomiske rammer

Samkommunen har søkt å være en lærende organisasjon der kunnskap overføres mellom enheter og på tvers av kommunene. At kommunene Levanger og Verdal har så mange administrative oppgaver og utviklingsoppgaver felles, er unikt og gir gode forhold for læring. Det er over år arbeidet med kvalitetsutvikling gjennom forbedring av rutiner og prosesser, avviksbehandling og kompetanseutvikling. Dette er ledd i å forbedre kvaliteten på tjenestene uten å øke de økonomiske rammene. Høsten 2011 ble det utarbeidet en felles ledelsesplattform for kommunene.

Det finnes ytterligere potensialer for å bedre tjenesteutviklingen. Ikke minst gjelder dette i grensesnittet mellom deltakerkommunenes og samkommuneenhetenes tjenester.

I Økonomiplan 2014-2017/Budsjett 2014 for Innherred samkommune er det gjort en egen vurdering av samkommuneenhetene i forhold til måloppnåelse. Gjennomgående har samkommuneenhetenes oppgavemengde og kravet til kvalitet på leverte tjenester økt.

På *Økonomienheten* er det gjort tilpasninger i arbeidsstokken for å kunne ivareta både dagens og framtidens utfordringer. Dette har ført til en mer variert sammensetning av real- og formell kompetanse.

På *IKT-enheten* har antall pc-er som skal håndteres økt fra ca. 1000 i 2004 og til over 4000 i 2013.

Enheten har håndtert det økte arbeidspresset ved stadig å ta i bruk ny teknologi som har effektivisert og automatisert arbeidsoppgaver.

Innlemming av lønns- og personaladministrasjon fra deltakerkommunene i *Organisasjonsetheten* i ISK, har gitt større fagmiljø, økt kompetanse og økt kvalitet på oppfølgingen av blant annet lov og avtaleverk innenfor personalfeltet.

Servicekontoret har hatt en sentral rolle i omdømmebyggingen gjennom direkte kontakt med innbyggerne. Oppgaver som legges til servicekontoret standardiseres slik at ansatte kan jobbe på begge servicekontorene.

Dokumentsenteret ivaretar blant annet moderne elektronisk arkivdanning, og arkivering har gjennom digitaliseringsprosessene blitt en profesjon i samkommunen. Dokumentsenteret bidrar også med tjenester som er viktig for kommunens servicegrad og ressursbruk, og sikrer god kommunikasjon og omdømmebygging.

Samlokalisering av *Kemnerfunksjonen* har gitt en mer robust enhet og et større faglig miljø. Innbyggerne i begge kommunene får ensartet saksbehandling, og ressursene utnyttes bedre da ansatte jobber på tvers av kommunegrensene. Samlokaliseringen gir mindre sårbarhet ved sykdom/ferie ol.

Sammenføyingen av *Brann og beredskap* har gitt klare beredskapsmessige fordeler og større sikkerhet for innbyggerne. Et sammenslått brannvesen er også viktig for å kunne ha fagmiljø som utvikler seg.

Landbruksenheten har etter etableringen av samkommunen effektivisert tjenestene og tatt ut stordriftsfordeler gjennom fordeling av oppgaver på tvers av kommunene.

Det er delegert myndighet ved behandling av søknader etter jordloven, skogloven, konsesjonsloven, odelsloven, lov om nydyrking, motorferdselloven, friluftsløven m.v.

Før etableringen av ISK i 2004 hadde kommunene begrenset kapasitet innen fagfelt som forurensning, ulovlighetsoppfølging, miljøspørsmål m.m. Opprettelsen av enheten *Plan, byggesak, oppmåling og miljø (PBOM)* samlet menneskelige og utstyrsmessige ressurser, slik at det ble mulig å håndtere økt omfang av oppgavetyper og klagebehandlinger samt økt krav til kvalitet og effektivitet. Samarbeidet har gitt et kompetanseløft og kvaliteten og sikkerheten har økt. Det har også gitt større fleksibilitet under ferieavvikling. Innherred samkommune har gjennom PBOM som eneste kommune i Nord-Trøndelag, startet opp eget prosjekt for oppfølging av ulovlige bygg, noe som er et lovpålagt arbeidsfelt.

Kommunene har gjennom *PBOM* det største kommunale fagmiljøet i Nord-Trøndelag innenfor plan, byggesak og miljø, og ISK-samarbeidet har gjort fagområdet mer attraktivt på jobbmarkedet.

I samkommunestyrets sak 9/13 ble det vedtatt at enhetene *Landbruk og Plan, bygg, oppmåling og miljø* slås sammen til en ny enhet. Dette arbeidet pågår i skrivende stund.

Samarbeid på fagområder/tjenesteområder for å støtte oppgaver som fortsatt skal ligge i morkommunen (nå deltakerkommunene)

Alle samkommuneenheter og felles utviklingsstab bidrar til samarbeid og støtte på fag-/tjenesteområder som ligger i deltakerkommunene.

Felles folkehelsekoordinator, samhandlingskoordinator (også felles med Frosta), kommuneoverlege og kommuneadvokater, er eksempler på ressurser i samkommunen som bidrar til utvikling av tjenester i de deltakende kommunene (tidligere betegnet morkommunene), men også til samarbeid på tvers av kommunegrensene.

Eksempelvis omhandler slikt samarbeid samhandlingsreformen, felles plan- og styringssystem, parallelle planprosesser, koordinering og helhetsfokus i overordnede gjennom nyvinningen felles planprogram som ble utviklet i 2014, «Kvalitetskommune», «Saman om ein betre kommune» og «Medarbeiderskap».

Økt beredskap for å møte nye utfordringer

Samkommuneetableringen har bidratt til harmonisering og sammensmelting av blant annet lønnsnivå, reglementer, IT-systemer, økonomisystemer, lønns- og personalsystemer og ikke minst ulike kulturer. Dette har vært krevende og langvarige prosesser, men har samtidig gitt ansatte i både deltakerkommunene og samkommunen verdifull kunnskap og erfaring med tanke på de endringene som vil måtte komme i framtida.

Sterke fagmiljø

Selv om både Verdal og Levanger er kommuner langt over landsgjennomsnittet i innbyggertall, er det krevende å etablere sterke fagmiljøer på en del områder. Samarbeidet har muliggjort dette, og ved utlysning av stillinger som krever spisskompetanse får vi jevnt over god søknad og det er liten gjennomtrekk. De fagområdene som er lagt til samkommunen er sannsynligvis av de sterkeste fagmiljøene i Midt-Norge, utenom Trondheim.

Regional- og nasjonal utviklingskraft

Samkommunen har gitt kommunene Levanger og Verdal mulighet til å bidra med ressurser i KS og diverse nasjonale og internasjonale nettverk. Dette gir også mulighet for utvikling av egne tjenester. Andre kommuner lar seg inspirere og ønsker å lære av etableringen av og erfaringen med et felles utviklingsmiljø som utviklingsstaben representerer.

Et positivt og utviklingsorientert bilde av regionen – omdømmebygging

Samkommuneforsøket og den offensive viljen fra Levanger og Verdal til å samarbeide tett, ga regionen et godt omdømme fra 2003 og framover under forsøket. Det faktum at samarbeidsomfanget etter hvert har stagnert og gått noe tilbake samtidig som andre regioner har utviklet mer samarbeid, har til en viss grad svekket denne posisjonen.

Omdømmebygging er kontinuerlige prosesser hvor resultater ikke kan vedtas, men oppnås ved at innbyggere og andre interessenter ser gode resultater av samarbeidet.

Det er en erkjennelse at vi ikke har vært dyktige nok til å få fram de gode historiene som samkommunen har skapt i løpet av de 10 årene den har eksistert. Avisoppslag om manglende tillit til hverandre og ulikt syn mellom kommunene på hvordan samarbeidet skal utvikles videre, har heller ikke bidratt til å forbedre regionens og samkommunens omdømme utad.

Effektiv offentlig ressursbruk og reduserte driftsutgifter på sikt

Utviklingen i bemanning på enheter som har vært med siden 2004 fremgår av følgende tabell:

Årsverk 31.12.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Årsverk, økonomi	18,2	16,0	17,0	16,2	16,2	16,7	15,7	15,9	15,5	15,6
Årsverk, IKT	7,0	7,0	6,8	6,8	6,9	7,0	7,0	7,0	9,0	9,0
Årsverk, Org-enhet	14,9	14,9	13,3	13,1	11,8	11,8	11,5	9,8	10,5	9,4
Årsverk, kemner	9,1	8,3	8,3	10,5	10,5	10,5	10,5	9,8	10,8	7,7
Årsverk, landbruk	10,0	9,0	9,0	9,0	9,0	8,0	7,0	6,0	8,0	7,0
Årsverk, PBOM	17,1	16,1	15,5	16,3	16,7	15,4	18,9	16,8	17,8	21,4
Årsverk, Dok.senter	12,4	10,4	9,7	10,2	10,8	10,6	10,8	11,6	11,3	11,7
Årsverk, Servicekontor	14,0	13,0	13,4	12,8	12,4	13,0	13,4	12,8	12,0	13,8
SUM	102,7	94,7	93,0	94,9	94,3	93,0	94,8	89,7	94,9	95,6

Gjennomgangen viser at det har vært en reduksjon på 7,1 årsverk fra 2004 til 2013. Den største endringen skjedde fra 2004 til 2005. Etter dette har antallet årsverk vært stabilt.

Kostnadsutviklingen i perioden 2004-2012 fremgår av tabellen under.

IKT-enheten er holdt utenom ettersom den store økningen i produksjon som har vært i perioden og innføringen av egenbetaling for lisenser, gjør at enheten ikke egner seg for sammenligning.

Faktisk innsparing (1000KR)	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Sum
Økonomienhet	0	689	296	1438	1267	2038	1960	1958	2448	12093
Org-enhet	0	84	612	546	701	585	1213	2120	2522	8384
Kemner	0	439	152	138	351	517	1189	1027	1261	5073
Landbruk	0	-108	34	152	179	-345	420	739	401	1471
PBOM	0	1062	1126	1080	1381	1417	1126	1007	-63	8137
Dokumentsenter	0	0	924	1019	627	760	1245	977	1005	6557
Servicekontor	0	0	830	567	169	479	513	-37	114	2636
SUM	0	2167	3973	4940	4675	5451	7665	7791	7688	44350

Kilde: Regnskap Innherred samkommune 2004-2012. Lønnsvekst i offentlig sektor er hentet fra SSB.

Beregnet innsparing både i tabellen over og i tabellen under, fremkommer ved å sammenligne årlige regnskapstall med regnskapstall for 2004 justert for årlig lønnsvekst i offentlig sektor.

År	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	sum	Økning 2005 -2012
Prisjustert 2004-ramme (1000kr)	21509	34359	35802	37413	39809	41438	42888	44612	46807		36 %
Faktisk ramme (10000kr)	21509	32192	31829	32473	35134	35987	35223	36821	39119		22 %
Innsparing %	0,0	6,3	11,1	13,2	11,7	13	17,9	17	16,4		
Faktisk innsparing (1000kr)	0	2167	3973	4940	4675	5451	7665	7791	7688	44350	
Årsverk (antall)	95,7	87,7	86,2	88,1	87,4	86,0	87,8	82,7	85,9		

Dersom kostnadsutviklingen hadde fulgt gjennomsnittlig lønnsvekst i offentlig sektor, hadde veksten i perioden 2005-2012 vært på 36 %. Gjennomgangen viser at faktisk kostnadsvekst fra 2005 til 2012 var på 22 %, noe som gir en innsparing på ca. 44 mill. kroner. Det er ikke hensyntatt eventuelle oppgaveendringer i beregningen.

Innherred samkommune 10 år Jubileumsmarkering 12. juni 2014 Stiklestad

Program

- 10:00 Kulturelt innslag
- 10:05 Ordfører i Verdal Bjørn Iversen ønsker velkommen til Verdal og Stiklestad og gir ordet til samkommunens ordfører Robert Svarva som blir programleder for dagen
- 10:10 Jubileumskomiteen Berit Hakkebo, Petter Bjartnes, Tove Randi Olsen og Ola Stene presenterer jubileumsskriftet og gode historier fra 10 år med samkommunen
- 10:50 Hva nå? Fungerende fylkesmann Gerd Janne Kristoffersen og kommunaldirektør Hans Brattås om kommunerolle og samarbeid i framtiden i lys av kommunereformen og varslet utvikling av samkommunemodellen
- 11:20 «Kunsten å kommunisere det kompliserte» ved forsker, tenker, biostatistiker Jo Røislien
- 12:00 Avslutning ved samkommuneordfører Robert Svarva
Kulturelt innslag - lunsj

www.levanger.kommune.no

Robert Svarva
ordfører

www.verdal.kommune.no

Utarbeidet av jubileumskomiteen
i samarbeid med Utviklingsstaben
Juni 2014